

Broj 8, maj 2008.

Dobrodošli,

Polazeći od činjenice da se savremeno društvo sve više oslanja na napredene elektronske komunikacije, potreba za novim frekventnim prostorom postaje sve veća. Prelazak sa analognog na digitalno emitovanje omogućava veću efikasnost korištenja frekventnog spektra, razvoj tržišta i podsticanje konkurencije, a istovremeno građanima pruža mogućnost bržeg pristupa novim tehnologijama i kvalitetniju i bolju ponudu.

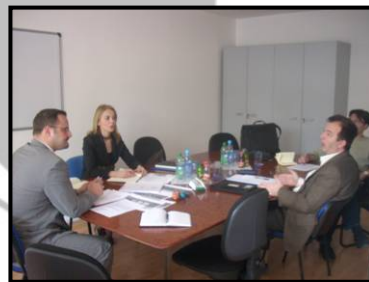
Zemlje Evrope koje su u procesu tranzicije, ali i one koje su već prešle na digitalno emitovanje svojim iskustvom mogu pomoći zemljama kao što je Bosna i Hercegovina koje su u procesu planiranja prelaska sa analognog na digitalno emitovanje. Prelazak na digitalno terestrijalno emitovanje je neminovnost i obaveza BiH, a iskustva evropskih zemalja ukazuju da je BiH u pravo vrijeme krenula sa izradom strategije i planiranjem prelaska na digitalno emitovanje. Racionalno korištenje resursa, uključivanje svih zainteresovanih strana, dobro osmišljen plan, odličan rad DTT Foruma BiH i suradnja sa Regulatornom agencijom za komunikacije i Ministarstvom komunikacija i prometa garantuju uspjeh uvođenja DTT u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti u maju

Mjesec maj su obilježile brojne aktivnosti u radu DTT Foruma od kojih izdvajamo mjesečne sastanke radnih grupa i međunarodnu konferenciju kojoj je prisustvovalo preko 130 učesnika.

Sastanak radne grupa za sadržaj održan je 29. 04. 2008., godine u Regulatornoj agenciji za komunikacije.

- ☉ Koordinator radne grupe za sadržaj, **Elvir Šurković**, naveo je da bi bilo potrebno definisati u Strategiji na koji način uvođenje digitalne TV pomaže stanovništvu sa posebnim potrebama. Njegov prijedlog je i u diskusiji prihvaćen i zaključeno je da bi trebalo navesti u Strategiji ovaj prijedlog kao preporuku za sve TV stanice, a ne samo za javne rtv servise.

Sastanak RG za sadržaj

Sastanak radne grupa za društveno-ekonomske aspekte održan je 07.05.2008., godine u Regulatornoj agenciji za komunikacije.

- ☉ Koordinator radne grupe **Melika Husić** na sastanku je ukratko iznijela pregled aktivnosti RG5.
- ☉ Na sastanku je rečeno da će RG5 pripremiti informacije o broju domaćinstava upućenih na prijem terestrijalne televizije.

- ☉ Zaključeno je da bi trebalo subvencionirati najugroženije kategorije domaćinstava, ali i zaštititi potrošače od kupovine neadekvatne opreme.
- ☉ Naglašeno je da period tranzicije bude što kraći.

Na sastanku RG5 razgovaralo se o subvencioniranju najugroženijih kategorija društva

Sastanak radne grupa za promociju održan je 09.05.2008., godine u Regulatornoj agenciji za komunikacije.

Na sastanku RG4 dogovaralo se o organizaciji konferencije planirane za 22.maj

- ☉ Na sastanku se dogovaralo o organizaciji konferencije koja se održava 22. maja u u Sarajevu.
- ☉ Dogovoreno je da se u jutarnjem programu promoviše konferencija, kao i da se organizuje tematska emisija neposredno poslije konferencije kako bi se javnost upoznala sa uvođenjem digitalne televizije u BiH

- ☉ Zaključeno je da je potrebno unijeti u Strategiju informaciju da su javni emiteri nosioci informisanja, a ne samo nosioci uvođenja digitalizacije.

Sastanak koordinatora radnih grupa održan je 16.05.2008., godine u Regulatornoj agenciji za komunikacije.

Koordinatori radnih grupa ukratko su predstavili rezultate rada radnih grupa i iznijeli prijedloge koji bi trebali biti izneseni u Strategiji.

- ☉ Zaključeno je da se u Strategiju unese preporuka za korištenje MPEG4 standarda.
- ☉ Da javni servisi budu nosioci uvođenja DTT.
- ☉ Predloženo je također da se subvencioniraju najugroženije kategorije stanovništva.
- ☉ Razgovaralo se o preporukama za pravni okvir koji se odnosi na uvoz analogne opreme kako bi se zaštili potrošači.

Sastanak koordinatora radnih grupa

Međunarodna konferencija „Strategija prelaska na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini“ održana je 22. maja 2008. godine u UNITIC-u.

Konferenciji je prisustvovalo preko 130 učesnika međunarodnih i domaćih eksperata iz oblasti digitalne televizije, predstavnika RTV stanica, fakulteta, međunarodne zajednice u BiH, Vijeća ministara BiH, Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Regulatorne agencije za komunikacije, privrednih komora, udruženja i asocijacija u sektoru komunikacija (PEM, UMI, AKOP), privatnih i javnih kompanija iz sektora komunikacija, proizvođača opreme, i drugi.

Na konferenciji su izlagali istaknuti međunarodni stručnjaci iz ove oblasti, stručnjaci iz Regulatorne agencije za komunikacije i koordinatori radnih grupa DTT Foruma BiH koji su predstavili trenutno stanje u ovoj oblasti u drugim europskim zemljama, i ukazali na izazove u izradi strategije prelaska na digitalno zemaljsko emitovanje u Bosni i Hercegovini.

Na konferenciji su prezentirali:

- ☛ **Uvodno izlaganje :** Kemal Huseinović, *generalni direktor RAK*, Božidar Škravan, *savjetnik ministra komunikacije i prometa BiH*
- ☛ Emir Vajzović, sekretar DTT Foruma «*Prezentacija rada DTT Foruma BiH*»
- ☛ Senad Namgalija, Damir Karahodžić i Jasmin Mušović, Regulatorna agencija za komunikacije «*Digitalni plan frekvencija u BiH i prijedlog pilot projekta DTT u BiH*»
- ☛ Miha Kriselj, APEK, Slovenija «*DTT transition period in Slovenia Current status & lessons learned*»
- ☛ Malin Wallin, Švedska, «*Sweden's Switch To Digital*»
- ☛ Egidio Viggiani, DGTVI, Italija, «*DTT Development in Italy*»
- ☛ Tim Suter, ICN Consulting, VB
- ☛ Dennis Gratz, koordinator radne grupe za regulativu «*Regulatorni aspekti uvođenja DTT*»
- ☛ Elvir Šurković, koordinator radne grupe za regulativu «*Izazovi za programski sadržaj*»
- ☛ Melika Husić, koordinator radne grupe za društveno-ekonomske odnose «*Društveno-ekonomski aspekti DTT u BiH*».

DTT Vijesti

Republika Češka

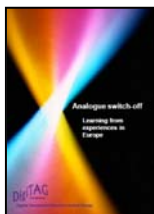
Broadband TV News izvještava da bi tender za DVB-H dozvolu mogao biti raspisan ovog ljeta.

T-Mobile i Telefónica O2 izrazili su interes u pokretanje mobilnih TV servisa. T-Mobile je već počela nekoliko probnih DVB-H. Prvi je počeo sa radom 2004. godine.

Izvor: <http://www.broadbandtvnews.com/?p=4750>

DigiTAG

Digitag je objavio novu verziju priručnika «*Analogni switch-off*» Nova verzija sadrži pregled glavnih elemenata za uspješan proces isključenja sa analognog i prelaska na digitalno emitovanje. Na osnovu iskustava zemalja koje su počele ili završile proces digitalizacije.

.Izvor: <http://www.digitag.org/DTTResources/ASOHandbook.pdf>

KAKO MOŽEMO BITI SIGURNI DA KUPUJEMO PRAVI DIGITALNI TV

Prelaskom na digitalno emitovanje u Evropi i širom svijeta postavlja se pitanje korištenja postojećih TV prijemnika, ali i kupovine novih prijemnika koji će omogućiti prijem digitalnog signala. Tekst koji je objavljen na stranici američke Federalne komisije za komunikacije (The Federal Communications Commission (FCC)) je jedan od primjera kako se potrošač može zaštititi od kupovine neadekvatne TV opreme u eri digitalnog emitovanja.

SAD: Od 31. marta 2007. god. prijemni aparati TV, VCR, DVR uvezeni u SAD, uključujući i međudržavnu trgovinu moraju imati digitalni tuner. Trgovci će nastaviti prodavati analogne uređaje iz postojećih rezervi, ali ti uređaji moraju imati naljepnicu sa oznakom na kojoj će pisati:

Pažnja potrošaču!

Nacionalnim prelaskom na digitalno emitovanje ovaj televizijski prijemnik ima jedino analogni tuner i da bi nastavio primati zračni signal uz pomoć antene poslije 17. februara 2009.god. potrebno je imati set-top box. Analogni prijemnici će nastaviti nesmetano raditi sa kablovskim i satelitskim servisima.

Tačnije sva televizijska oprema koja se prodaje trebala bi sadržavati digitalni tuner ili bi trebala biti identifikovana na mjestu prodaje kao oprema koja ne sadrži tuner. Obratite pažnju na naljepnicu i ograničenja analognih uređaja ako kupujete novi TV ili drugu TV opremu.

Tekst je objavljen na zvaničnoj stranici Federal Communications Commission (FCC) i odnosi se na tržište SAD.

Izvor teksta: <http://www.fcc.gov/cgb/consumerfacts/digitaltv.html>

Rječnik digitalnih pojmova

DIGITALNA ZEMALJSKA TELEVIZIJA (DIGITAL TERRESTRIAL TELEVISION) - skraćeno DTT, je naziv koji se koristi u Evropi za emitovanje signala digitalne televizije putem mreža zemaljskih odašiljača. Signal se šalje sa predajnika na tornju do standardne antene.

DVB (Digital Video Broadcasting) je skraćenica za emitovanje digitalnog videosignala. Sadrži preko 270 članova iz 25 zemalja sa zadatkom da razvijaju sistem digitalne televizije u Evropi. DVB sistemi se prenose koristeći različite standarde uključujući satelitski kablovski i zemaljski.

DVB-C - skraćenica za Digitalno kablovsko emitovanje, standard usvojen 1994. godine. Digitalni signal se prenosi preko kablovske distribucione mreže.

DVB-S - skraćenica za digitalno satelitsko emitovanje, najstariji DVB standard koji se počeo satelitski prenositi 1995.

DVB-H - varijanta DVB-T standarda prilagođena mobilnim uređajima, koji za prenos digitalnog signala koristi predajnike na Zemlji. Standard je prilagođen mobilnim uređajima sa velikim kapacitetom baterije.

DVB-T - skraćenica za Digitalno zemaljsko emitovanje. Najnoviji i najsloženiji sistem iz grupe DVB standarda, koristi se u Evropi. Ranije se koristio za emitovanje samo analognog signala, a danas se koristi za paralelno emitovanje analognog i digitalnog audio i video sadržaja preko mreža zemaljskih odašiljača (over-the-air).

CLOSED CAPTION - TITLOVANI TEKST je pomoćna tehnologija, dizajnirana da omogući pristup televiziji osobama sa slušnim invaliditetom, prikazujući zvučni dio televizijskog signala kao tekst na ekranu. Početkom jula, 1993. godine, Federalna komisija za komunikacije (FCC) je zahtijevala da svi analogni televizijski prijemnici sa ekranom od 13 inča ili više, koji se prodaju ili proizvode u SAD-u sadrže ugrađen dekodirer za prikazivanje titlovanog teksta. Od 1. jula, 2002. godine Federalna

komisija za komunikacije (FCC) je također zahtijevala da prijemnik za digitalnu televiziju, sadrži mogućnost prikazivanja titlovanog teksta.

Značajni datumi za uvođenje DTT u BiH

- ☛ **15. maja do 16. juna 2006.god.** - Ženeva, održana Regionalna radiokomunikaciona konferencija (RRC-06) koja predviđa uvođenje digitalne i potpuno gašenje analogne televizije u Evropi, Africi i dijelu Azije;
- ☛ **8. maja 2006.god.** - osnovan Forum o Digitalnoj zemaljskoj televiziji (DTT) u Sarajevu;
- ☛ **ljetu 2007. god.** Sekretarijat počeo sa radom;
- ☛ **19. septembar 2007.god.** Prvi sastanak koordinatora DTT Forum, Sekretarijat i radne grupe, te članovi radnih grupa iz RAK-a održali do sada preko 40 sastanaka;
- ☛ **20. septembar 2007.god** - Okrugli sto "Digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini" -
- ☛ **17.04.2008. god.** - DTT Radionica - Tehnika;
- ☛ **22. maja 2008. god.** - održana Međunarodna konferencija „Strategija prelaska na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini“;
- ☛ **kraj 2008. god.** - Prijedlog Strategije VM;
- ☛ **2012. god.** - Preporuka Evropske komisije za krajnji rok za prelazak na digitalno emitovanje;
- ☛ **17. juni 2015.god.** - Regionalni sporazum(GE-06) odredio je kao kraj prelaznog perioda, analogni plan frekvencija neće više važiti.

Planirane aktivnosti

- ☛ Sastanci radnih grupa sa koordinatorima - izrada nacrtu Strategije

Sekretarijat DTT Foruma izdaje Bilten jednom mjesečno za potrebe informisanja zainteresovanih strana. Svi podaci objavljeni u Biltenu su isključivo informativnog karaktera, te DTT Forum ne snosi nikakvu odgovornost za eventualne posljedice nastale njihovom upotrebom.
SEKRETARIJAT DTT FORUM BiH - Emir Vajzovic, sekretar DTT Foruma BiH - Indira Vaskovic asistent Sekretarijata DTT Foruma BiH